

Dnro

Omaishoidon tuen maksuperusteiden ja -luokkien vahvistaminen sekä omaishoitajan vapaan aikainen sijaishoito vuonna 2018

Valmistelu / Palveluohjaaja Tiina Vasu (044 7301 591) ja vammaistyön esimies Sonja Vuorela (p. 044 730 1318)

Omaishoidon tuen maksuperusteiden ja -luokkien vahvistaminen

Laki omaishoidon tuesta (937/2005, omaishoitolaki) tuli voimaan 1.1.2006. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, joka myönnetään henkilölle, joka alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa ja hänelle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta. Omaishoitajana voi toimia omainen tai läheinen henkilö, ei ns. ”vierashoitaja”. Hoitajan terveyden ja toimintakyvyn on vastattava omaishoidon asettamia vaatimuksia.

Omaishoitolain mukaan omaishoidon tukena maksettavan hoitopalkkion vähimmäismäärä on 392 euroa 1.1.2017 alkaen. Hoitopalkkio voidaan sopia 392 euroa alemmaksi, jos hoidettava viettää arkisin keskimäärin 7 tuntia kodin ulkopuolella ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä. Jos omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä esimerkiksi saattohoidon tai muun hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, hoitopalkkio on vähintään 784,01 euroa kuukaudessa. Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain (1.1.) työntekijän eläkelain ([395/2006](#)) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

Ikaalisissa omaishoidon tuen maksuluokat ja myöntämisperusteet ovat vuosina 2006–2017 perustuneet sosiaalilautakunnan hyväksymiin perusteisiin omaishoidon tuesta (10.2.2015 § 4). Sote- ja maakuntauudistuksen myötä omaishoidon tukeen tullaan todennäköisesti määrittelemään maakunnan tasolla yhtenäiset omaishoidon tuen myöntämisperusteet.

Ikaalisissa omaishoidon tuen prosessin työnjakoa ollaan muuttamassa. Vuoden 2018 alusta alkaen omaishoidon tuen prosessista yli 65-vuotiaiden hakijoiden osalta (kotikäynti, työryhmälle esittely, päätöksien valmistelu, omaishoidon sopimus, arviointi) vastaa hoito- ja hoivapalveluiden palveluohjaaja ja alle 65-vuotiaiden osalta vammaistyön esimies. Työnjako muuttuu asteittain siten, että kehitysvammaisten asiakkaiden omaishoidon tuen prosessi siirtyi vammaispalveluun jo 1.10.2017 alkaen. Omaishoidon tuen hakeemukset käsittelee edelleen Jatsi-työryhmä (jatkosijoitustyöryhmä), joka tekee esityksen vastaavalle viranhaltijalle. Päätöksen tekee vastaava viranhaltija.

Omaishoitajalle omaishoidon tukena maksettava hoitopalkkio on porrastettu kahteen maksuluokkaan hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Sitovuudeltaan ja vaativuudeltaan samantasoisien omaishoidon palkkio on sama. Hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen vaikuttavien kotiin annettavien kunnallisten sosiaali- ja terveystalvelujen määrä (esim. kotihoito tai vammaispalveluna myönnetty henkilökohtainen avustaja) voi vaikuttaa hoitopalkkion määrään alentavasti. Vähimmäishoitopalkkio on 392 euroa/kk:ssa vuonna 2017.

Maksuluokka I: 451–784,01 euroa / kk

Hoidettava tarvitsee jatkuvaa apua päivittäisissä toiminnoissa ja runsaasti hoivaa ja huolenpitoa myös yöaikaan. Hoidettavaa ei voi jättää yksin mihinkään vuorokauden aikaan. Hoitotyö on raskasta ja sitovaa. Hoitajan työssäkäynti ei pääosin ole mahdollista. Hoidettavalla on runsas avuntarve esim. peseytymisessä, pukeutumisessa, WC-asioissa ja ruokailussa, tai hoidettava vaatii muistamattomuuden ja levottomuuden takia jatkuvaa valvontaa tai hoidettava on vuodepotilas.

Maksuluokka II: 392–450 euroa / kk

Hoidettava tarvitsee runsaasti apua, hoivaa ja huolenpitoa päivittäisissä toiminnoissaan. Hoidettavaa täytyy avustaa monta kertaa päivässä esim. ruokailussa ja WC - asioissa tai hoidettava tarvitsee hoitajan läsnäolon muistamattomuuden, levottomuuden tai muun syyn takia. Hoidettava tarvitsee jonkin verran apua ja valvontaa öisinkin. Hoidettava voi olla osan päivästä esim. hoidossa, koulussa, päivätoiminnassa tai kuntoutusyksikössä.

Palkkioihin vaikuttaa kunnallinen kotiin annettu sosiaali- ja terveystalvun määrä:

- 20-29h/vk alentaa palkkiota 50 euroa/kk:ssa
- 30h/vk tai enemmän alentaa palkkiota 100 euroa/kk:ssa

Omaishoitajan vapaan sijaishoito ja palkkio

Laki omaishoidon tuesta 2.12.2005/937 4 a §:

Omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon aikainen sijaishoito on voitu 1.8.2011 alkaen järjestää toimeksiantosopimuksella. Toimeksiantosopimus voidaan tehdä omaishoitolain 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän sijaishoitajan kanssa. Sijaishoidosta toimeksiantosopimusta tehtäessä varmistetaan järjestelyn olevan hoidettavan edun mukaisena. Toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

1. sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
2. tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
3. toimeksiantosopimuksen voimassaolosta
4. tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista

Sijaishoitajan työoikeudellisesta asemasta sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturvasta säädetään omaishoitolain 10 §:ssä. Kunta päättää sijaishoitajalle maksettavasta palkkiosta ja palkkion maksutavasta. Kunta voi periä hoidettavalta omaishoitajan vapaan aikaisesta sijaishoidosta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaisissa (734/1992 6 b §) säädetyt maksun (vuonna 2017 11,50 €/vrk). Mikäli sijaishoidosta tehty toimeksiantosopimus on voimassa vuoden vaihtuessa, sijaishoitajalle maksettava palkkio tarkistetaan kuten omaishoitolain 6 §:ssä säädetään.

Sijaishoito monipuolistaa palvelujärjestelmää ja mahdollistaa useampien omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien toteutumisen.

Maksuluokka I: sijaishoitopalkkio 100,48 €/vrk eli 4,18 €/h.

Maksuluokka II: sijaishoitopalkkio 75,36 €/vrk eli 3,14 €/h.

Palkkio maksetaan tehtyjen tuntien mukaan. Kulukorvauksia ei erikseen makseta. Asiakas hankkii sijaishoitajan itse tai tarvittaessa kunnan avustuksella. Sijaishoitajan kanssa tehdään toimeksiantosopimus joko määräajaksi tai toistaiseksi voimassaolevaksi. Sijaishoitajalle maksettava palkkio on verotettavaa tuloa.

Asiakkaalta peritään vuorokauden kestävältä hoitoajalta 11,50 €/vrk. Jos vuorokausi ylittyy yli kuudella tunnilla, laskutetaan kaksi vuorokautta, kuten on jo nyt tehty asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa omaishoitajan vapaan ajan. Sijaishoitopalkkiot maksetaan omaishoidontukeen tarkoitettusta määrärahasta vuonna 2017.

Ehdotus / perusturvajohtaja Timo Tallila: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä omaishoidon tuen maksuperusteet ja -luokat sekä omaishoitajan vapaan aikaiset sijaishoitopalkkiot vuodelle 2018.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.